

CODUL DE ETICĂ AL ISER

Obiective

Art. 1. Prezentul Cod de Etică reglementează normele de conduită profesională a personalului contractual din cadrul Institutului de Speologie "Emil Racoviță" (ISER), instituție componentă a Academiei Române.

Art. 2. Codul de Etică funcționează ca un contract moral între membrii comunității ISER și comunitatea științifică, ca întreg, contribuind la coeziunea membrilor, la crearea unui climat bazat pe cooperare și competiție, la creșterea prestigiului instituției.

Art. 3. Nici o dispoziție a prezentului Cod nu trebuie interpretată în sensul restrângerii unor drepturi conferite expres prin lege sau prin Contractul Colectiv de Muncă.

Principii fundamentale de conduită profesională

Art. 4. Prezentul Cod se bazează pe următoarele principii fundamentale de conduită profesională: respectarea legislației și normelor ISER, libertate academică, competență, integritate, colegialitate, loialitate și responsabilitate.

Respectarea legislației și normelor ISER

Art. 5. Salariații ISER au obligația să respecte prevederile legale care reglementează relațiile de muncă, utilizarea fondurilor, activitatea de cercetare, funcționarea Academiei Romane și a structurilor din subordine, precum și regulamentele, codurile și reglementările adoptate de Consiliul științific al Institutului de Speologie "Emil Racoviță".

Art. 6. În baza obligațiilor de mai sus sunt interzise, în sediile, activitatea și în numele ISER următoarele acțiuni sau atitudini:

- propaganda cu caracter politic desfășurată în interiorul ISER sau în legătură cu numele ISER;
- prozelitismul religios;
- promovarea unor doctrine sau idei cu caracter rasist, xenofob, naționalist, fascist, comunist.

Art. 7. Prin specificul activității lor, salariații ISER au obligația să respecte protecția mediilor vulnerabile, în care-și desfășoară activitatea și să protejeze habitatele și fauna asupra căreia fac cercetări sau experimente.

Libertatea academică

Art. 8. Libertatea academică presupune dreptul oricărui membru al comunității ISER să-și exprime deschis opiniile științifice și profesionale, în cadrul Institutului sau în afara acestuia, prin puncte de vedere, dezbateri, susțineri publice, comentarii și publicații.

Art. 9. Libertatea academică asigură dreptul la puncte de vedere critice, cu obligația justificării acestora, indiferent de raporturile ierarhice dintre salariați. Dreptul la parteneriatul și cooperarea profesională sunt asigurate, de asemenea.

Art. 10. Exprimarea unor opinii bazate pe competența profesională a salariaților ISER nu poate fi cenzurată, dar ea trebuie să respecte libertatea academică a oricărei alte persoane sau instituții.

Art. 11. În baza libertății academice, salariații ISER nu au dreptul să-și defăimeze colegii, să aducă prejudicii de imagine instituției sau altor comunități științifice.

Competența

Art. 12. ISER asigură un mediu propice pentru dezvoltarea competenței profesionale și competitivității salariaților săi. Fiecare membru al comunității ISER are obligația să-și asume, la nivelul său,

răspunderea pentru calitatea procesului de cercetare sau activității administrative pe care o desfășoară.

Art. 13. Toți salariații ISER au dreptul să participe la programe, forme de învățământ sau de pregătire prin care să-și sporească cunoștințele, competența și prestigiul profesional, cu condiția ca acestea să corespundă cu obiectul cercetării ISER.

Art. 14. Dezacordurile de natură științifică dintre cercetătorii din Institut sau cu specialiști din alte comunități științifice nu trebuie să afecteze activitatea și rezultatele cercetării, iar sporirea competenței profesionale, prin mijloacele specifice fiecărui domeniu de activitate, trebuie să fie o obligație permanentă pentru toți salariații.

Art. 15. Fiecărui salariat al ISER trebuie să i se recunoască competența științifică și profesională pe care a dovedit-o în activitatea sa, inclusiv prin găsirea unor mijloace de recompensare a excelenței științifice, profesionale sau administrative.

Integritatea

Art. 16. Integritatea membrilor comunității ISER este esențială pentru desfășurarea în condiții optime a activității de cercetare și administrative.

Art. 17. Fiecare salariat este dator să se preocupe de evitarea oricăror situații susceptibile să creeze îndoieli cu privire la integritatea sa, în primul rând a conflictelor de interese. Integritatea asigură respectarea contribuțiilor predecesorilor, concurenților sau partenerilor și conduce la diminuarea numărului de erori și exagerări.

Art. 18. Există un conflict de interese atunci când interesele personale ale unui salariat intră în conflict cu obligațiile decurgând din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

Colegialitatea

Art. 19. Activitatea în comunitatea ISER presupune colaborarea membrilor acesteia, în spirit de colegialitate și respect reciproc. Colegialitatea implică:

- curtoazie și respect datorate fiecărui salariat al ISER;
- obligația acordării de îndrumare și sprijin în activitatea de cercetare și administrativă, cooperarea cu bună credință în cadrul proiectelor ce implică participarea mai multor persoane;
- suplینirea colegială în efectuarea unor activități sau în situații deosebite;
- respectarea mutuală a diferențelor de ordin religios sau social, înțelegere, respect și sprijin pentru persoanele cu nevoi speciale;
- obligația de confidențialitate în privința datelor și informațiilor transmise de un salariat al ISER unui alt salariat, cu titlu privat, indiferent dacă aceste informații se referă la rezultatele cercetării sau la situații personale.

Art. 20. Încălcarea principiului colegialității de către o persoană nu conferă dreptul celui lezat de a adopta o conduită similară. Constituie încălcări ale principiului colegialității:

- discriminarea, hărțuirea de gen, etnică sau sub orice altă formă, folosirea violenței fizice sau psihice, limbajul ofensator ori abuzul de autoritate la adresa unui membru al ISER;
- discreditarea în mod injust a ideilor, ipotezelor sau rezultatelor cercetărilor unui coleg;
- formularea unor comentarii lipsite de curtoazie la adresa pregătirii profesionale, a ținutei morale sau a unor aspecte ce țin de viața privată a unui coleg;
- formularea repetată de plângeri sau sesizări vădit neîntemeiate la adresa unui coleg;
- utilizarea și dezvăluirea în activitatea de cercetare a informațiilor transmise cu titlu confidențial de un alt coleg.

Loialitatea

Art. 21. Loialitatea față de ISER presupune obligația fiecărui salariat de a acționa în interesul și pentru prestigiul acestei instituții, de a susține obiectivele și strategiile acesteia, în scopul realizării misiunii și creșterii competitivității ei.

Art. 22. Constituie încălcări ale obligației de loialitate:

- desfășurarea de acțiuni menite să ducă la pierderea unor drepturi patrimoniale sau nepatrimoniale dobândite în mod legal de către ISER;
- desfășurarea unor activități patrimoniale care le concurează pe cele care intră în obiectivele și strategia ISER;
- angajarea în afara ISER a unor activități care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor de cercetare în ISER ale persoanei în cauză;
- desfășurarea de acțiuni menite să discrediteze ISER sau să afecteze în mod grav imaginea și prestigiul acesteia.

Responsabilitatea

Art. 23. Răspunderea pentru respectarea dispozițiilor prezentului Cod revine fiecărui salariat al ISER, prin acțiunile sau omisiunile sale.

Art. 24. Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod atrage răspunderea disciplinară în condițiile Legii Nr. 206/2004, Codului Muncii și reglementărilor interne ale ISER.

Conduita în activitatea de cercetare științifică

Art. 25. Onestitatea cercetătorului față de propria persoană și față de ceilalți cercetători constituie un principiu etic de bază pentru buna conduită în cercetarea științifică. Lipsa autocenzurii și necinstea pot conduce la o imagine nepotrivită a științei și pot altera încrederea reciprocă a cercetătorilor.

Art. 26. Cooperarea și colegialitatea în cercetarea științifică reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice. Cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc.

Art. 27. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării și nu constituie abateri de la buna conduită în cercetare.

Art. 28. Cercetarea științifică nu trebuie să conducă la pagube sociale sau individuale. Acest principiu este de mare importanță în special pentru elaborarea de teme finanțate din fonduri publice.

Art. 29. În activitatea de cercetare trebuie să se dea o atenție deosebită obținerii și verificării rezultatelor, modului de redactare a lucrărilor, alegerii celor mai corecte, vizibile și prestigioase mijloace de diseminare și publicare.

Art. 30. Persoanele care desfășoară activitate de cercetare în cadrul ISER, au obligația să respecte următoarele reguli de etică:

- a. respectarea programelor de cercetare ale ISER, a domeniilor de cercetare promovate de ISER, a misiunii acestuia și obiectivelor de cercetare speologice și carstologice, inclusiv în ceea ce privește atragerea de finanțări din granturi de cercetare și fonduri extrabugetare în domeniile de cercetare promovate de ISER;
- b. respectarea riguroasă a destinației fondurilor alocate unui proiect de cercetare; sursele de finanțare care au stat la baza unei cercetări vor fi menționate în publicațiile în care s-au materializat rezultatele cercetării;
- c. acceptarea și menționarea ca autori ai unei lucrări doar a persoanelor care au participat efectiv la elaborarea ei;

- d. indicarea sursei din care a fost preluată o idee, o expresie, un rezultat al unei cercetări anterioare, indiferent dacă acestea au fost sau nu publicate;
- e. recunoașterea explicită a contribuției oricărei persoane care a participat în mod real la o activitate de cercetare;
- f. respectarea normelor speciale de etică referitoare la cercetarea pe animale și a oricăror altor elemente ce țin de etica cercetării.

Art. 31. Constituie încălcări ale eticii în materia cercetării științifice următoarele acțiuni sau atitudini:

- a. plagiatul (respectul față de proprietatea intelectuală și față de probitatea intelectuală evită cazurile de fraudă sau plagiat);
- b. neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- c. omisiunea recunoașterii, fie prin menționare ca autor al unei opere, fie prin indicarea sursei, a contribuției unor terți la elaborarea unei lucrări științifice sau de informare;
- d. obligarea autorilor unei lucrări de a menționa ca autori și persoane care nu au participat la elaborarea acesteia;
- e. ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite, confecționarea de rezultate, înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- f. interpretarea intenționat eronată a rezultatelor unei cercetări în vederea fundamentării unei teorii pe care cel în cauză o susține;
- g. publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică;
- h. deturnarea fondurilor de cercetare în scop personal sau în scopul promovării unor activități în afara programelor sau contractelor ISER;
- i. utilizarea numelui ISER în situații, colaborări etc. care se fac în nume personal, fără înștiințarea conducerii ISER;
- j. lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii proiectului, cu privire la drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare, asocieri etc.;
- k. orientarea activității de cercetare a unor subalterni sau discipoli în scopul obținerii unor avantaje de către îndrumător;
- l. sabotajul în cercetarea științifică, care reprezintă o crimă instituțională sau individuală și se pedepsește conform legislației juridice în domeniu;
- m. blocarea accesului cercetătorilor din ISER sau din alte instituții la studiul materialului științific conservat în colecțiile științifice ale ISER;
- n. însușirea oricărui material științific colectat pe teren în timpul delegațiilor oficiale ca angajat al ISER;
- o. folosirea datelor din colecțiile ISER fără menționarea sursei, autorului colectării și determinării materialului utilizat;
- p. înstrăinarea sau degradarea materialului din colecțiile științifice ale ISER.

Reguli procedurale

Art. 32. Încălcarea dispozițiilor prezentului Cod de Etică atrage răspunderea disciplinară a angajaților ISER, în condițiile legii și ale ROI.

Art. 33. (1) Organul însărcinat cu supravegherea aplicării dispozițiilor prezentului Cod, este Comisia de Etică a ISER;

(2) *Comisia de Etică* se constituie prin decizia directorului ISER, la propunerea Consiliului Științific.

(3) Comisia de Etică are următoarele atribuții:

- modifică și completează Codul de Etică al ISER;

- cercetează încălcarea prevederilor prezentului Cod de Etică;
- prezintă conducerii raportul final asupra sesizării.

(4) Comisia poate fi sesizată în scris de orice persoană fizică, organ sau organism care a constatat încălcarea normelor de etică de către un angajat al ISER. Comisia se poate sesiza și din oficiu.

(5) Sesizarea va indica în mod explicit numele persoanei care se face vinovată de încălcare, numele celui care face sesizarea și faptele imputate acestuia.

(6) Sesizările se înregistrează la registratura ISER.

(7) Comisia nu ia în considerare sesizările anonime.

(8) Comisia se întrunește ori de câte ori este necesar, prin convocarea președintelui acesteia, pentru a analiza sesizările primite sau pentru a analiza modificarea prezentului Cod de Etică.

Art. 34. Orice persoană cu funcție de conducere din cadrul ISER care primește o sesizare privind încălcarea regulilor de etică are obligația de a o înainta Comisiei de Etică spre analiză.

Art. 35. (1) După sesizare, comisia citează pentru audiere persoana sau reprezentantul entității care a formulat sesizarea și persoana învinuită.

(2) Comisia poate decide să citeze pentru audiere, la cererea părților sau din oficiu, orice persoană ce deține informații necesare soluționării cauzei. Identitatea persoanelor va fi păstrată confidențială la cererea acestora.

(3) Audierile au loc în ședință secretă, iar membrii comisiei sunt obligați să păstreze secretul audierilor și deliberărilor până la redactarea raportului final.

Art. 36. (1) În urma cercetărilor efectuate, comisia elaborează un raport.

(2) Atunci când cele sesizate se confirmă în tot sau în parte, raportul se înaintează directorului ISER cu propuneri privind măsurile ce se impun a fi luate.

(3) Atunci când cele semnalate nu se confirmă, raportul se păstrează la Comisie. O copie a acestui raport se poate înmâna celui învinuit, la cererea acestuia.

(4) În toate situațiile, persoana care a formulat sesizarea va fi înștiințată de rezultatul cercetărilor, prin comunicarea unei copii a raportului.

(5) Personalul contractual din ISER nu poate fi sancționat sau prejudiciat în niciun fel pentru sesizarea cu bună-credință a Comisiei de Etică competente, în condițiile legii, cu privire la cazurile de încălcare a normelor de conduită.

(6) În cazurile în care faptele săvârșite întrunesc elementele constitutive ale unor infracțiuni, vor fi sesizate organele de urmărire penală competente, în condițiile legii.

(7) Angajații contractuali răspund potrivit legii în cazurile în care, prin faptele săvârșite cu încălcarea normelor de conduită profesională, creează prejudicii persoanelor fizice sau juridice.

Art. 37. (1) Procedura stabilită în prezentul document nu poate înlocui cercetarea disciplinară, reglementată de Codul Muncii.

(2) În situația în care Comisia de Etică consideră că s-au săvârșit abateri disciplinare, sesizează conducerea ISER, în vederea îndeplinirii condițiilor legale prevăzute de legislația muncii.

Dispoziții finale

Art. 38. Prezentul Cod va fi îmbunătățit periodic. Orice modificare adusă prezentului Cod de Etică, va fi adusă la cunoștința tuturor angajaților din ISER, prin grija Comisiei de Etică.

Art. 39. Prevederile prezentului Cod de Etică nu au caracter limitativ, orice alte dispoziții speciale în materie sunt aplicabile categoriilor de salariați cărora le sunt adresate.

Art. 40. Prezentul Cod de Etică intră în vigoare la data aprobării, 16.02.2012.